

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ז' אב תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קמד | דף הכולל: שבת סג.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ט עד סימן תצ"ט סעיף ג'.
מוסר: אהבת חסד - ואם חברו' עד 'ועתה נבאר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ב עד פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ז

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

האם מותר להשתמש באלכוג'ל בתשעה באב? | מה קרה עם העילוי ששיחק שחמט בלי להסתכל על הלוח? | חמש חידות מרתקות בדיני ברכות – הגר"י זילברשטיין בשיעור מיוחד ללומדי 'דרשו' | "מה אבשל מחר? - אולי לאקשן, אולי קאשע, מחר יבוא המשיח ואשאל אותו" | ... | 1942

על דא ועל הא

"מה זו שנאת חנם בימינו? - כשהיינו בידוד מפרים את כללי הזהירות ומסכנים יהודים אחרים"

Nati Shohat/Flash90

דברים נוקבים שהשמיע הגר"צ דרבקין שליט"א ראש ישיבת גרודנא

כיצד היה נוהג מרן הגרא"ל זצ"ל אילו היה חי עמנו כיום?
ומעניין לעניין באותו עניין: בעלון השבועי 'עטרת תפארת'
בו מובאים דברים מ'החברותא' של מרן ראש הישיבה הגרא"ל
שטיינמן זצוק"ל, הגאון רבי משה יהודה שניידר שליט"א, כותב
הגרמ"י כי הוא מתפלא על אותם אנשים שטוענים כי הרב שטיינמן
זצ"ל, אם היה חי עמנו כיום, לא היה נזהר בכל מה שקשור לנגיף
הקורונה...

"התפלאתי לשמוע כאלה האומרים, כי אילו היה רבינו מרן
רה"י זצוק"ל חי עמנו כעת, בוודאי לא היה נזהר בכל הדברים..
ואומר אני קבל עם ועדה: יסכר פי דוברי שקר, שלא ראו ולא
הכירו את רבינו זיע"א, אשר אדרבה ואדרבה, הזהירות שלו בכל
הנוגע לחיי נפש היתה נוראה מאד! ואף בדברים שאחרים אחזו
להקל, לא היה נותן מקום להקל בזה, בהדגישו: 'עם פיקוח נפש
לא משחקים'."

הגרמ"י שניידר מצטט גם את דבריו של מרן שר התורה הגר"ח

ראש ישיבת גרודנא הגר"צ דרבקין שליט"א נשא דברים
בפני בחורי הישיבה ב'באר יעקב' במוצאי שבת פרשת דברים.
בדבריו האריך בחובת התיקון למידות ושנאת חנם שהיתה בבית
שני.

"לא הבנתי למה זה 'שנאת חנם', מסתמא לכל אחד היה
סיבות למה הוא שנא את השני, למה זה נקרא 'חנם'? אלא, אדם
אחד שנא את השני לא מרוע לב, אלא כמו הסיפור בגגנת מפתח
תקוה, שנפטרה מהקורונה כי הורים שלחו לגן ילדים שצריכים
בידוד. זה רוע לב ואכזריות שאין דומה לה, רציחה!

"אבל היסוד הוא שאדם לא שם לב. אדם פועל רק בשביל
מה שטוב לו ובשביל מה שהוא צריך, ומעבר לצורך שלו הוא לא
חושב בכלל ולא עולה בדעתו. הוא יודע שהוא צריך לשלוח את
הילד לגן, אז הוא שולח, ולא חושב בכלל. זה שנאת חנם, שאדם
חושב רק על מה שהוא צריך, רק זה מפעיל אותו והוא לא חושב
בכלל על האחרים", אמר ראש הישיבה.

עליו מן השמים". ומוסיף: "ואמרתי בליבי משל, אם היתה יוצאת שמועה בעלמא, שישנה תולעת שאינה נראית האוכלת שטרות כסף, האם היה מישהו שלא היה נזהר מלעטוף את כספו היטב היטב, בחשש שמא ח"ו תאכלנו התולעת?... וכי חיי אדם אין להם ערך אפילו לא כמאה דולר? אתמהה!?"

קניבסקי שליט"א במכתבו השבוע, שבעניין הזהירות מקורונה לא שייך 'שומר פתאים ה' - "ובכל זאת באים כל מיני חכמים עם סברות שונות ומשונות להקל ראש בזה". הגרמ"י שניידר מביא גם מדברי חז"ל, שבענייני פיקוח נפש כך היא ההנהגה: "אם האדם אינו שומר את עצמו, ח"ו אין מרחמים

עניינא דיומא - תשעה באב

האם מותר השנה לרחוץ ידים בתשעה באב כדי להישמר מהידבקות בקורונה? האם שימוש באלכוג'ל נחשב ל'סיכה' האסורה בתשעה באב?

להתשמש עם אלכוג'ל פשוט בלי תוספת ריח (הגר"י קנר שליט"א), כדי שלא יהיה שאלה של סיכה של תענוג.

כשצריך דוקא לרחוץ ידים עם סבון: מעיקר הדין מותר לרחוץ ידים עם סבון, ולכן אם יש איזה צורך להשתמש דוקא עם מים וסבון (דאלכוג'ל לא מהני להגיינה כמו רחיצת ידים עם סבון), מותר לשטוף ידים עם סבון, וכנ"ל.

נשים במגילת איכה: השנה, עקב ההגבלות, בהרבה מקומות לא תהיה עזרת נשים לשמיעת מגילת איכה. ויש לציין דמעיקר הדין מגילת איכה היא כמו שאר קריאת התורה, וכמו שלא נהגו הנשים להקפיד לשמוע קריאת התורה, הן לא צריכות להקפיד לשמוע איכה בציבור.

(גיליון 'לענין הלכה' - ההלכות נכתבו כדי לעורר את לב המעיינים ולא כהלכה למעשה)

שימוש באלכוג'ל: עקב הצורך לשמור על הגיינה - בתשעה באב יש להשתמש עם אלכוג'ל ואין בזה משום סיכה כיון שזה רק להעביר זוהמא ולא בשביל תענוג, משא"כ רחיצת ידים עם סבון יש בזה הנאה, ושאלה של רחיצה של תענוג [ע' בבה"ל ס' תקנד סע' טו ד"ה וסיכה שם, דמסיק שרק סיכה של תענוג אסור, אבל סיכה להעביר הזוהמא מותר, ודלא כמטה יהודה, ובפרט באלכוג'ל שאין בזה תענוג].

רחיצת ידים עם סבון: ואם אין לו אלכוג'ל וצריך לשטוף ידים משום הגיינה, מותר לרחוץ ידים עם סבון (הגר"י קנר שליט"א, וכן שמענו בשם הגר"י זילברשטיין שליט"א), כיון שאינו מכון משום תענוג, רק אין לכוון משום הנאה (ע' סידור היעב"ץ) **אלכוג'ל עם תוספת ריח:** ואף המשתמש עם אלכוג'ל, עדיף

הסיפור היומי

משרבו הפצרותיהם של ילדיו שירכוש להם 'פטיפון', נענה רבי דוד ואמר להם: "הבה נראה בעוד שבועיים!" כעבור שבועיים חזרו הילדים שוב על בקשתם, ואז אמר להם אביהם תשובה מדהימה...

והיראים [לאחר מכן הוחלף הפטיפון בטייפים עם קלטות, ובימינו גם הטייפ עבר מן העולם, והוחלף בנגנים ודיסקים למיניהם]... באותם ימים היה זה חידוש מרנין בבתי ישראל, ובפרט בשביל הדור הצעיר, לאחר שהרחיקו מביתם במסירות נפש את כל שאר הכלים שאינם טובים, כדוגמת הרדיו ושאר מרעין בישון, נמצא תחליף עבורם לשמוע שירים יפים ונעימים ונעימים, ועד מהרה הפך הפטיפון ללהיט כמעט בכל בית!

גם ילדיו של הצדיק רבי דוד חפצו במכשיר החדש, הם ביקשו מאביהם שירכוש להם גם כן 'פטיפון' עם תקליטונים חדשים כמו

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: יהודי תלמיד חכם יקר ונעלה היה בירושלים עיר הקודש ת"ו, הלא הוא הגאון רבי דוד שובקס זצ"ל, ריש מתיבתא דישיבת 'שפת אמת' רבות בשנים, מנקה הדעת שבעיר המקדש. בימיו החל עידן ה'פטיפון', הלא הוא המכשיר המוזיקלי הישן, בטרם עידן הטייפרקורדר, שהיו מרכיבים על חודו תקליטי ענק של מוסיקה, ומתוך סיבוב התקליטון על המחט השמיע קולות של שירה ונגינה.

גם לבתי ישראל כשרים וישרים נכנס ה'פטיפון', וניתן היה להשיג תקליטונים של שירה נעימה וכשרה של מקהלות החרדים

אמר להם אפוא רבי דוד לילדי: "הבה נראה בעוד שבועיים!"
לאחר שבועיים חזרו הילדים שוב על בקשתם שנדחתה מלפני
שבועיים, ואז אמר להם אביהם תשובה מדהימה:
"האמינו לי ילדי היקרים, שהיתה התקווה איתנה בנפשי שעד
שיעברו שבועיים הללו לבטח כבר יבוא משיח צדקנו! ואז כבר
לא נצטרך לכל אלו הכלים, משום שתהיה שמחתם של ישראל
שלמה בבנין בית קדשנו ותפארתנו [וגם מצד ההלכה כבר יתבטל
כל האיסור, שלא נתקן אלא מחמת החורבן]. ולכן אמרתי לכם
שנמתין שבועיים ימים! אך לא עלתה על דעתי, שיתכן מצב כזה
שבעוד שבועיים עדיין נישאר עומדים באותו איסור, ובתוככי
הגלות הקשה, והמשיח עדיין לא בא...
ללמדך טיב ירושליימע יודע... כמה ציפייה לגאולה שלמה
והשתתפות בצער השכינה היו מלאים כל ימי חייהם! אחכה לו
בכל יום שיבוא!"

(טיב הקהילה)

שראו אצל הרבה מבתי חבריהם. באומרם אליו, שניתן להאזין
לשירים טובים ומשובחים ממיטב הזמר החסידי [חסידיש...],
למהדרין מן המהדרין!
אולם דעתו של רבי דוד לא היתה נוחה מכל החגיגה הזו... זה
נראה בעיניו מעט קללות הדעת הקרובה לפריקת עול, כשנהנים
לשיר סתם מן השפה ולחוץ! ומה גם שחשש כי הדבר כרוך
בשאלה הלכתית, מחמת תקנת איסור 'זמרה', הנלמד בפרק
קמא דגיטין (ז.ו.) מקרא (הושע ט, א) "אל תשמח ישראל אל גיל
בעמים", כאשר האריכו בזה כבר גדולי הפוסקים.
והיה הרב ר' דוד חוכך בדעתו אנה ואנה, הגם שראה שכבר
נכנס מנהג זה בהרבה בתים כשרים ושלמים, היה ליבו ממאן
להסכים בדבר. כדרכם של יראי ה' האמונים עלי אומרם ז"ל
(ערלה פ"ג מ"ט) "החדש אסור מן התורה בכל מקום!" ומי יודע
לאן חידוש כזה יכול להוביל... אך מאידך לא רצה שירגישו בניו
שונים משאר חבריהם ילדי החיידר.

'בזכות התורה'

**"זו כבר שאלה מענייני דיומא. לא אחשורוש ולא
הנאצים, אנחנו פה בארצנו הקדושה שואלים שאלה:
מה עושים אלה שיש להם סממני קורונה, אין טעם ואין
ריח - מברכים או לא מברכים? שאלה מצויינת..."**

**חמש חידות בהלכות ברכות: מתוך שיעורו המרתק של הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א
בפרק 'ביצד' מברכין' - במסגרת התכנית המיוחדת 'בזכות התורה' שע"י 'דרשו'**

"מורי חמי, צדיק יסוד העולם, גאון הדור הרב אלישיב, פסק:
כדי לברך ברכה ראשונה מספיק פירור קטנצ'יק. אין לזה שיעור.
והרי אפילו חולה סוכרת, פירור קטן לא יזיק לו, לכן צריך לברך
ברכה כדת וכדין. אפילו על פירור מברכים בורא מיני מזונות, ולכן
הברכה הזאת אין בעיה איתה. אך לברכה אחרונה צריכים כזית,
וכזית אסור לו לאכול, הוא עבריין, הוא חוטא, ואדם שחוטא לא
מברך את השם. תשתוק, אל תברך, אל תגיד ברכות, אתה מנאץ
את השם. הן לאכול כזית אסור לו, זה מזיק לבריאותו, לכן פסק
הגרי"ש אלישיב: ברכה ראשונה - מברך, וברכה אחרונה - לא
מברך.

עד כאן החידה של הרב אלישיב... עכשיו אני שואל שאלה:
איך יתכן מצב הפוך, שברכה אחרונה חייב לברך וברכה ראשונה
לא מברך. הפוך בדיוק מהמקרה הקודם.

מה שאני כעת הולך להגיד, כתוב בתוספות מסכת ברכות סוף
פרק ג ד"ה... ר' עמרם גאון פירש בשם הגאונים, דווקא לפניו לא
בעי ברכה אבל לאחריו חייב. מדובר שם באדם שנתקע לו משהו

"ערב טוב לדורשי ה' שנקראים 'דרשו', מדבר פה אחיכם
יצחק זילברשטיין..."

כך פתח הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א את
שיעורו המרתק בפרק כיצד מברכין, הנלמד במסגרת התכנית
החדשה של 'דרשו' - 'בזכות התורה'. בשיעורו ביקש הגאון
שליט"א לעמוד על כמה שאלות הלכתיות בהלכות ברכות,
הקשורות כאמור לנושא הנלמד בתכנית המיוחדת.

"ובכן, אחודה לכם חידה: איך יכול להיות שאדם מברך ברכה
ראשונה, ואילו ברכה אחרונה אינו מברך? איך יתכן דבר כגון זה?
תשובה: אדם שהוא חולה בסוכרת, ותקף אותו היצר לאכול עוגה
טעימה. הוא עובר ממש על הדין, אסור לו לאכול, הוא עובר על
'ונשמרתם מאד לנפשותיכם', שהרי זו סכנת נפשות ממש. עכ"פ,
היהודי הזה רוצה לדעת האם לברך.

"פסק הרב אלישיב: ברכה ראשונה יברך, וברכה אחרונה חס
ושלום! נשאלת השאלה, מה נשתנה? למה ברכה ראשונה מותר
לו לברך, וצריך לברך, ואילו ברכה אחרונה אסור לו לברך?"

ועוד שאלה: איך יתכן שאדם יהיה חייב מהתורה לאכול לחם לחוד וחמאה לחוד? מגישים לו 'בולקע' - לחמניה עם חמאה, מתי חייב אדם לאכול את זה לחוד ואת זה לחוד? אני אגיד לכם מתי. שמעתי את זה מהרב חייקין זצ"ל. הוא סיפר לי שהיו יהודים בשואה שהיו רזים כמקל, השלטונות האמריקאים אספו אותם ורצו להשמין אותם, אז הם נתנו להם עוד ועוד דברים טעימים, לחמניות טעימות, הם מרחו שמה הרבה חמאה. הם שקלו שמה 42-40 ק"ג, רק עצמות יבשות. הכוונה שלהם היתה טובה מאוד, אבל בינתיים אוכלים בלי הכשר. חמאה של גוי.

מספר הרב חייקין: מה עשו תלמידי החכמים? כשהגישו להם את הלחמניה, הם לקחו סכין והורידו את כל החמאה ואכלו לבד את הלחמניה, ואחרי הלחמניה הם אכלו את החמאה. אומר הרב חייקין: הם חידשו שם שעל החמאה הזו אין איסור, כי זה אכילה שלא כדרכה. זה כמו שאדם שותה שמן של איסור, הוא לא עובר חטא. מי שותה שמן? חמאה לבד זה שמן. יש אנשים היום, אם שמתם לב, שיכולים לאכול חמאה לבד. אבל לרוב העולם חמאה לבד זה לא אכילה כדרכה, רק למריחה. אבל הצדיקים שלא רצו להיכשל באכילה אסורה גירדו את זה ואכלו לבד, שאז זה כמו שותה שמן.

כיום אנחנו נמצאים במצב של קורונה. באים אנשים ושואלים שאלה: איבדו את הטעם ואת הריח, כידוע שאחד הסממנים של הקורונה הוא שאין לא טעם ולא ריח. שואלים אנשים: אנחנו אוכלים לחם, אוכלים בשר עוף, דברים מבריאים, אבל לא מרגישים שום טעם. אין טעם ואין ריח. האם צריכים לברך על כך, או לא מברכים?

זו כבר שאלה מענייני דיומא. לא אחשוורוש ולא הנאצים, אנחנו פה בארצנו הקדושה שואלים שאלה: מה עושים אלה שיש להם סממני קורונה, אין טעם ואין ריח - מברכים או לא מברכים? שאלה מצויינת...

אני חושב, שאף על פי שלא מרגיש טעם באוכל, מכל מקום המעיים שלו נהנים והוא שבע עם האוכל. זה מזין אותו, לכן צריך לברך ברכת הנהנין מלפניו ולאחריו.

ויש הרבה נידון בזה. המנחת חינוך ג"כ דן בזה. ואני רוצה לומר לכם מה שאמר תלמיד חכם אחד בבית מדרש שלנו.

אנחנו רוצים לומר - 'הנאת בליעה יש באוכל!' מאיפה אנחנו יודעים את זה? הגמרא אומרת במסכת פסחים קט"ו "בלע מצה - יצא, בלע מרור - לא יצא". אומר הלבוש סימן תע"ה. באכילת מצה, עיקר אכילתו היא לאכול לשובע למלא את כריסו כשהוא רעב, לפיכך יוצא שאף שבבליעה הוא לא מרגיש טעם, מכל מקום הוא אוכל לשובע ומתמלאת כרסו. אבל אכילת מרור אינה באה למלאות את הכרס, כי זה על שם שמיררו את חייהם, אז בזה כשהוא בולע ולא מרגיש טעם - לא מברך. א"כ, באכילת מצה

בגרון, הוא צריך לאכול משהו כדי לדחוף אותו. הוא חייב לבלוע משהו, דבר מאכל, עוד פעם עוד פעם. אבל הוא לא אוכל את זה להנאתו, אלא בגלל שחונק לו הגרון. הוא אנוס. ואנוס שחייב לשתות לא מברך ברכה ראשונה.

והנה ברוך השם זה עזר, והכל נכנס. כל כך טוב. אז ברכה אחרונה מברך. ברכה ראשונה זה עוד לפני, הוא הולך להציל את עצמו, הוא אנוס, הוא צריך את זה. אבל אחרי שכבר הוטב לו, הוא מרגיש כעת כל כך טוב - כעת מברכים ברכה אחרונה.

ועכשיו נעבור לעוד שאלה: תראו חברי היקרים, איך יכול להיות שאדם ביום רגיל - לא יום טוב, לא שבת - חייב לאכול לשובע. חייב לאכול אכילה גמורה לשובע. בגמרא כתוב שאדם צריך לאכול שני שליש להשאיר שליש. לא לאכול לשובע, אז איך יכול להיות שאדם יהיה חייב לאכול לשובע ביום רגיל, ומדאורייתא יהיה חייב לעשות את זה?

התשובה לכך היא חידוש מרבינו החתם סופר, על מסכת מגילה. הגמרא שם שואלת: למה נענשו אנשי שושן בכזה גזר דין נורא? מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. שואל רבינו החתם סופר: מה פתאום נהנו? למה כתוב נהנו? ועונה החתם סופר דבר נורא ממש, שכל יהודי חייב לדעת את זה:

כשיצאה הגזירה מאחשוורוש שחייבים לבוא לסעודה, הרי אי אפשר לא לבוא, זה מרידה במלכות, פיקוח נפש. חייבים לבוא. אבל מה? כדי לא לעבור על איסור דאורייתא של אכילה מסעודת אחשוורוש, היו חייבים קודם לאכול בבית מאכלות כשרים עד כדי שובע, ואז מה שיאכל כעת תהיה אכילה גסה, בלי הנאה. דהיינו, לאכול בבית הרבה לחם, הרבה בצלל, למלאות את הכרס עד המקסימום, ועכשיו כשהוא בא לסעודתו של אותו רשע הוא לא נהנה. וקוראים לזה אכילה גסה. באכילה גסה אין שום איסור דאורייתא. ממילא, אם הם היו כך עושים, לא היו עוברים על איסור.

אך הם לא עשו כך הם נהנו מסעודתו של אותו רשע. מה פירוש נהנו? - הבעל אמר לאשתו: היום אל תכיני לי ארוחת בוקר, אנחנו חייבים היום לבוא לסעודת אחשוורוש, כולנו אנוסים, חייבים להגיע. נאכל שם. אוו! מה שנאכל שמה... אל תשאלי מה שיביאו לנו... כיד המלך! סעודה גדולה כיד המלך אחשוורוש... ששלט בכיפה. היינו שאדרבה, הם הכינו את עצמם. הם אמרו, אנחנו חייבים הרי לאכול, אז בואו נהנה. זה נקרא להנות. הם אמנם היו חייבים לאכול, אין מה לדבר, אבל שתהיה אכילה גסה. לאכול בבוקר מלא, עד אפס מקום, ואז אין בזה איסור דאורייתא. אבל הם לא עשו ככה, הם נהנו מאותה סעודה.

אז הנה יש לנו כאן דוגמא של יום רגיל שאדם יהיה חייב לאכול כדי לשובע, למלאות כריסו.

קנייבסקי גיסי, והוא אמר לי: "אם למעשה הוא לא יכול לברך על המחיה, יברך בורא נפשות". אמרתי לו: הרי הוא לא יכול לברך, בגלל ספק שיעור? אמר לי גיסי ר' חיים: הוא היה הרי בחזקת חיוב של ברכת בורא נפשות, אז זה לא יכול להיפקע. לכן יברך לפחות בורא נפשות, כי לא פקעה החזקה. אלו דברי גיסי. אנחנו חשבנו שהוא אבוד, וגיסי אמר לא - לא יכול לפקוע.

אני רוצה לסיים, חברי היקרים והאהובים, ואני רוצה לומר מה אומרים דורשי רשומות:

השונה מים לצמאו מברך שהכל נהיה בדברו - אומרים על פי קבלה: 'אין מים אלא תורה'. 'השונה מים לצמאו' - מי ששונה מים, דברי תורה, 'לצמאו' - הוא צמא לתורה, אז 'שהכל נהיה בדברו' - מה שהוא יבקש מהקב"ה יקויים. כך דורשים דורשי רשומות. מי שהוא 'צמא' - צמא לתורה, משתתף בשיעורים של דרשו, 'שהכל נהיה בדברו' - אם אתה תבקש משהו מהקב"ה הוא יתן לך. אתה הבן יקר שלו, הוא יתן לך, הוא רואה שאתה שונה בצמא את דבריו.

יעזור הקב"ה לכל המאזינים פה, לכל התלמידי חכמים בארצנו, שיסלק הקב"ה את מכת המגיפה הזאת מאיתנו, שנוכל לשוב לתלמוד תורה בכל הכת. בזכות היום הזה, היארציטי של מורי חמי - הוא ילמד זכות על עם ישראל. הרי מורי חמי הרב אלישיב היה 'שונה מים לצמאו' אין לתאר. גיסי הרבנית אויערבאך ע"ה, כשהיו אנשים באים להפריע לו, היתה אומרת כך: תשמעו אנשים, אבא שלי כרגע דומה לילד קטן ששונה מים מהדדים של אמו, הוא שונה חלב, ואם מנתקים אותו - מנתקים אותו מהחיים שלו. אז היא אמרה: דעו לכם, אם אתם מפריעים לאבא שלי באמצע הלימוד בדברים לא נחוצים, הרי אתם מנתקים אותו ממקור החיים שלו. כך היא הייתה אומרת. זכותו תגן עלינו, וזכותם של הצדיקים לומדי התורה יעמוד לנו, והקב"ה יושיענו מהצרה הזאת, ולנו ולכל ישראל החיים והשלום. תודה רבה למאזינים היקרים.

מברך ברכת המוציא וגם ברכת המזון, אפילו שאינו מרגיש טעם. ואף קיים את מצוות אכילת מצה, כיון שאחרי שהוא אוכל יש בו שובע, הוא מרגיש טוב.

לכן אני אומר, שכל אלה שיש להם את הקורונה ולא מרגישים טעם באוכל, חייבים לברך ברכות הנהנין. כי אחרי שאוכלים מרגישים טוב, מרגישים שובע, ועל כן מברכים. כך למדנו אצלנו בבית מדרש.

עכשיו תשמעו חבריי היקרים שאלה מעניינת מאוד: איך יכול להיות שאדם אכל משהו וצריך לברך ברכה אחרונה, ואח"כ הלך ואכל עוד משהו, ולא יכול לברך ברכה אחרונה, היש דבר כזה? הנשמע כדבר הזה? מה אומרים תלמידי החכמים מאזיני 'דרשו' - "דרשו השם בהמצאו", איך יתכן דבר כגון זה? הוא אכל וחייב לברך, אכל עוד משהו ולא יכול לברך. איפה יש דבר כזה? אצלנו בבית מדרש מישוהו הלך ומצא. הרב פרץ חזני, הוא היה מאלה שביררו את השאלה הזאת. אני אגיד לכם מה התשובה שרציתי לומר על זה.

תראו יקיריי, הדין הוא שאם אדם אכל חצי זית בשר וחצי זית מזונות, מברך בורא נפשות, כי הוא לא אכל כזית מזונות, ולכן מברך רק בורא נפשות. כך כתוב במשנה ברורה ס' ר"א. אכל חצי זית מזונות וחצי זית ירקות, גם מברך כנ"ל. אבל אם המשיך ואכל עוד קצת מזונות, והוא מסופק האם בשיעור כזית או לא - אדם כזה לא יכול לברך. כי מה יברך, בורא נפשות? אולי הוא אכל מזונות כשיעור, ומי שאכל מזונות כשיעור לא יכול לברך בורא נפשות. ועל המחיה הוא גם לא יכול לברך כי אולי הוא אכל כזית. הוא לא יודע, הוא רק יודע שהוא אכל חצי זית. הייתה עוגה טעימה, ואכל גם ירקות טעימים, ואחר כך הוא המשיך עוד קצת לאכול. א"כ זה ספק. לברך על המחיה אינו יכול, וגם בורא נפשות אינו יכול, כי אולי אכל כזית. הוא אבוד מכאן ומכאן. ככה למדנו במשנה ברורה ובמגן אברהם. סיפרתי את הסיפור שלנו, של הבית מדרש שלנו, לרבי חיים

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

המייל היומיומי של 'דרשו'

"ידידי אחי, זו היא השעה להחליט על פי הכוונת רבותינו מאורי הדור, לחזור אל הישיבות במלא המרץ, העצמה והכח!"

ראש הישיבה הגרב"מ אזרחי שליט"א, זועק את זעקת התורה במכתב נדיר

המשגשגת, ב"שטייגען" שלהם שלא ידע מעצור, כן ירבו, יעשו ויצליחו בעזרת ה' יתברך, אבל הסכנה מרובה רחמנא ליצלן. מי יודע איך וכיצד ניכנס אל האלול? מי יודע כיצד נעמוד בשערי הימים הנוראים? איך תיראנה הישיבות? ומי יודע אם ח"ו לא תיעצר עלייתנו? מי יודע?"

"ידידי אחי, זו היא השעה להחליט ולקבל על עצמנו להגביר השתוקקותנו לבית חיינו. להחליט על פי הכוונת רבותינו מאורי הדור, לחזור אל הישיבות במלא המרץ, העצמה והכח", קורא ראש הישיבה שליט"א. "עם כל ה"ברען" והלהט החיצוני והפנימי של ההכרה המלאה במשימת חיינו, הלא היא השתלמותנו הרוחנית בתורה, ביראת שמים, במידות מתוקנות. בין אדם למקום ובין אדם לחברו. שהישיבות שוב תהיינה מלאות מזן אל זן", זועק הרב, ומזרז למצוא פתרונות להחזיר את הבחורים להיכלי הישיבות לקראת זמן אלול.

וממשיך: "איש בל ייעדר! תוך כדי סדרי "לימוד" קבועים, כאשר ידענו מאז ומקדם. אדרבא, זו השעה להחליט על שמירה מוגברת על כל צרכי הבריאות, בהתאם למצוות ונשמרתם מאוד לנפשותיכם" כפי שהורו רבותינו עיני העדה. אנא, הקפידו מאד על כך שחס ושלום לא נגרום בקלות דעתנו לקלישותו של עולם התורה והישיבות".

ומסיים ראש הישיבה את מכתבו הנדיר: "ובעזרת ה' יתברך בזכות התורה, שהיא ודאי מגנא ומצלא, נזכה לקיום כל שאיפותינו הרוחניות בשגשוג הישיבות הקדושות, לגדל בני-הן-תלמידיהן להיות תפארת ישראל לעשות נחת להקב"ה. ובזכות הקבלה הזאת, ההתכוננות וההשתוקקות, נזכה לרפואת כל בני ישראל, כי יסיר מעמנו הבורא עולם כל צרה וצוקה וכל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשי ידינו ונאמר אכ"ר".

ואכן, ראשי ישיבות רבים עמלים בימים אלה למצוא פתרונות להחזיר את הבחורים להיכלי הישיבות לקראת זמן אלול, בעקבות מכתבו של ראש הישיבה הגרב"מ אזרחי שליט"א. גם ב'ועד הישיבות' שגרו הבוקר את המכתב הנדיר לכל ראשי הישיבות.

ראש הישיבה וחבר מועצת גדולי התורה הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א, הוציא מכתב נדיר בו הוא זועק את זעקת התורה, כאשר היכלי הישיבות עדיין סגורים עם התפשטות נגיף הקורונה. הרב שליט"א כותב כי חייבים למצוא פתרון יחד כל גדולי ישראל, כדי להחזיר את הבחורים להיכלי הישיבות בזמן אלול.

וכך פותח ראש הישיבה הגאון רבי ברוך מרדכי אזרחי שליט"א: "אחי ורעי בני הישיבות הקדושות, אחר דרישת שלומכם הטוב באה"ר ובכבוד רב.

"אנא הרשו לי מעט דברי התבוננות, התעוררות, המלצה והמרצה. אמר החכם מכל אדם: "החכם עיניו בראשו". הכוונה היא, להימנע מראייה שטחית. להצמיד עיניים פקוחות למות. ע"י כך שהראייה עצמה תהיה ראייה של "ראש". התבוננות תבונתית, התעוררותית, המניבה את "ראיית הנולד". "הנה לכאורה "בין הזמנים" בשער, אך אם ה"זמן" השתבש, בין הזמנים מנין?" העלה ראש הישיבה במכתבו את התמיהה של כולם.

"ואעפ"כ, בין הזמנים של חודש אב - ה"אלול" מן העבר האחר, ימי חורבן מעברו זה. ימים נוראים ניבטים בשער, ובתווך בין הזמנים נדחק בין ימי ה"מפני חטאינו גלינו מארצנו" לבין "אני לדודי ודודי לי", לפעמים, ל"ע, משחק לטלפיהם של אדישות והזנחה. אמרתי אדברה, אולי ישמע החכם, יתעורר ויועיל לנו".

"אנא אחים!", זועק ראש הישיבה את זעקת התורה, "שנים שהיינו מצפים בכיליון עיניים ל"אלול". כי ידענו אל-נכון שהציפייה עצמה, אף היא מניפה אותנו אל בינות ה"גילו ברעדה" של האלול הניצב בפתח הימים הנוראים, ומכין לנו את גמר החתימה הטובה לשנים הבאות. מתוך שלימות, השתדלות בנפלאות המידות המתוקנות וההנהגות הראויות, לרוממותו של בן התורה".

"למגינת לבנו ומפני חטאינו, גלינו משיבותינו. אין ישיבה שרח"ל לא הופרעו סדריה. ואע"פ שדווקא בימי מצוקה אלו התבלטו "גיבורי הכוח עושי דברו לשמוע בקול דברו", בעלייתם

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

אמר אותו אדמו"ר לפני הרמ"מ מלעלוב זצ"ל, כי הרה"ק מקאמרנא זי"ע כתב על השנה הבעל"ט - תשל"ו, שהיא שנת הגאולה ובה יבוא המשיח. נענה לעומתו הרמ"מ זעק: "אני מאמין - תשל"ה..."

האמונה המוחשית אצל הצדיקים ויהודי הדורות הקודמים בביאת המשיח

התענית שעומד אני להתענות בכל ה'מעת-לעת'... אלא בכל רגע חשבתי שהנה זה עומד אחר כתלנו, כבר עתה מגיע המשיח ויתהפך הצום לששון ולשמחה, וממילא לא הכביד עלי התענית. ואכן, מלפנים היו בני ישראל הכשרים חיים באמונה שלימה, ומקיימים בנפשם 'אחכה לו בכל יום שיבוא' וכמו שסיפר הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, שהנשים צדקניות שבפרשבורג היו מסיחות זו לזו: "איזה תבשיל בישלו בביתך היום?" ותען חברתה ותאמר: "ארבע'ס (חומס)" - "ומה תבשיל מחר?" - ענתה השניה: "מסתפקת אנכי אם לאקשן או קאשע (אטריות או דייסה), ובוודאי יבוא למחר המשיח ואציג לפניו ספקותיי". שאלה חברתה: "ומה תבשיל באם לא יבוא המשיח?" מיהרה השניה להשתיק אותה: "נו, נו, כיצד את מהינה לדבר כך..."

(באר הפרשה)

אחד מגדולי האדמו"רים בדור האחרון עלה פעם למעונו של הרה"ק רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע בחודש הרחמים והסליחות, והשנה היתה שלהי שנת תשל"ה. אמר אותו אדמו"ר בלהט קודש לפני הרמ"מ, שהרה"ק מקאמרנא זי"ע כתב על השנה הבעל"ט - שנת תשל"ו, שהיא היא שנת הגאולה, ובה יבוא גואל צדק. נענה לעומתו הרמ"מ זעק: "אני מאמין - תשל"ה..." כאומר שעל יהודי להאמין שבזו השעה ממש בוא יבוא משיח צדקנו לגאלנו - אף שעדיין שנת תשל"ה, וח"ו מלדחות את הקץ לתשל"ו... עוד היה מעשה בהרה"ק רמ"מ מלעלוב זי"ע, שפגש את הרה"ק מביאלא זי"ע בכותל המערבי במוצאי ת"ב ושאלו לשלומו וכיצד 'עברה' עליו התענית, והשיב מה שהשיב. לאחר מכן החזיר לו הרה"ק מביאלא ושאלו: "וכיצד עבר הצום על מר?" נענה לו הרמ"מ: "היה לי צום קל מאוד, כי לא חשבתי מתחילת

איננו מהליצינים שמלעיטים עצמם בדגי סלמון ובלניצ'ס חלביים לכבוד תשעת הימים... אנו רוצים להתחבר לאבלות, אך הלב יבש, אטום, ללא שום רגש של צער אמיתי. איך אפשר לבקש מאנשים אטומי-לב כמותנו לשבת ולהתאבל? איך...

"ככל שהלב יותר יבש ויותר אטום - צעקת האבלות גוברת והולכת..."

התייחסות מעניינת, מחודשת ומחכימה לשאלה זו, מצאנו בגיליון 'קרני אור', כדלהלן (בקיצור ובשינויים קלים): אבלות אינה התלהבות! ולא רק זאת, אלא לב יבש ואטום - הוא המתאים ביותר לאבלות! כלומר, לא רק שאין להחשיב את הלב היבש והאטום למניעה, אלא יש להשתמש אתו ככלי עזר וכמסייע לאבלות הגדולה! ממש כך... ביושבנו על הריצפה אבלים על חורבן בית המקדש. לא דורשים מאתנו בדווקא לב בוער מהתלהבות, ובכיות קורעות לב. העיקר מה שרוצים כאן, הוא פשוט לשבת דומם, ולכאוב את הכאב. וכי לא כך כתוב באיכה: "ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון". לא כתוב כאן "ישבו לארץ יתלהבו זקני בת ציון"...

איך זוכים להתאבל מעומק הלב? - שאלה ידועה ועתיקת יומין, שכבר דשו בה רבים, תשובות רבות לה, אך דומה שעדיין השאלה חזקה יותר מכל התשובות... רובם של ימי בין המצרים כבר מאחורינו, ויום תשעה באב ניצב בפתח. איננו מהליצינים שמלעיטים את עצמם בדגי סלמון ובלניצ'ס חלביים לכבוד תשעת הימים האסורים באכילת בשר... אני זוכרים שהימים הללו הם ימי אבלות, ויש לנו רצון בלב להתחבר לאבלות של ימים אלו, אך נדמה שהדבר רחוק מאתנו. ע"פ רוב הלב יבש ואטום, ואין בו שום רגש של צער אמיתי על החורבן והגלות. עם לב יבש ואטום כזה, איך אפשר להתאבל? איך אפשר לבקש מאנשים אטומי לב כמותנו, לשבת ולהתאבל? איך?

ממנו. הפעם, תתחברו אליו ותוציאו אותו החוצה... אל תאכלו עוגות, אסור לאכול! אל תשתו ממתקים, אסור לשותות! אל תיגשו לארון הספרים, אסור ללמוד! אל תעשו מקלחת, אסור להתרחץ! אל תדברו עם חברים, אסור להסיח את הדעת! אל תחייכו, אסור לשמוח! הכל, כדי שתוכלו להרגיש את הכאב! אל תברחו! תשבו על האדמה, בלי נעליים, עם ראש שכוואב מצום, עם עיניים שלא שטפו אותם במים בבוקר, ועם פה יבש. ותגידו: "אבד נצחי ותוחלתי מה" (איכה ג, יח)...

אם כן אפוא, אם האבלות היא 'עבודה' של עובדי ה', אז לב יבש ואטום מפריע לה. כי אי אפשר לערוך 'עבודות' של צדיקים עם לב יבש ואטום. אבל אם אבלות זה פשוט להרגיש את הריקנות והמרירות, אז כמה שהלב יותר יבש ויותר אטום, צעקת האבלות גוברת והולכת...

הבחירה היא רק 'לא לברוח'! כשאתה מרגיש יבש ואטום, אל תברח. אלא תוציא את זה לפני ה', על הרצפה, עם עיניים כבושות בקרקע. ואז, במקום שהלב האטום יהיה סיבה לא להתאבל, הלב האטום יהיה המנוע של האבלות...

תמיד כשהלב שלך אטום ויבש, אתה עושה הצגות ומשחקים, או מתעלם לגמרי. הפעם מבקשים ממך רק דבר אחד: תשב על הרצפה ותרגיש את זה טוב טוב, אל תברח! אם אתה מרגיש עלוב ואומלל, אתה לא חייב להציג את ה'מוצלח'. מותר לך לשבת על הרצפה, ואפילו להוריד דמעה... מותר, ואפילו רצוי... וגם אם אין דמעות, יש לב כואב ודואב אשר בוחן לבות וכליות רואה אותן.

מלא כאב ואבלות, ולכן זה בא לידי ביטוי בשתיקתו ודממתו, גם אם אינו מתלהב ומתרגש. אבל אנחנו, הרי לבנו אטום לגמרי, ולא מרגיש כלל את צער האבלות?

ובכן, האמת היא שכולנו מתאבלים, כולנו מצטערים, כולנו כאובים. כולנו דווה לבנו על ריחוקנו מה', על שקיעתנו בתאוות והבלי העוה"ז. כולנו מר לנו ממוות על ריחוקנו ממקור החיים. אין יהודי שלא כואב לו הלב.

אלא, שבמשך השנה יש לנו שלל של דרכים ואמצעים איך להסתדר עם הכאב. פיתחנו שיטות מגוונות איך להשקיט את הכאב או להתעלם ממנו לגמרי. הצדיקים שבינינו משקטים אותו בשיחת חברים נעימה, כמה דפים גמרא או כמה פרקים משניות, תוכנית הספקים חדשה, וכן הלאה. ההמוניים שבינינו, משקטים אותו באכילת מעדנים ושתיית ממתקים, מגדנות ועוגות, קריאת ושמיעת נייעס וכיו"ב, או מקלחת קרה. והרשעים שבינינו מוצאים לכאב פתרון גאוני: להעצים אותו ובכך להשתיק אותו! בכל עת שהמצפון והכאב מתעורר, משקטים אותו עם עוד איזה חטא ועוון רח"ל (עיין שיחות הר"ן שיחה י', ותבין). הצד השווה שבכל הדרכים הנ"ל, הוא: אנו בורחים מהכאב, ואיננו רוצים לפגוש אותו פנים בפנים!

אך בהגיע ימים אלו, ובפרט יום תשעה באב. אומר לנו השם יתברך: עכשיו, ילדים יקרים, שימו בצד את כל 'משככי הכאבים', אל תתנו לכאב לברוח לשום פינה. שבו על הרצפה, ותרגישו כמה אתם אומללים, כמה אתם עלובים, כמה לא טוב לכם בלעדיו... תמיד אתם מסתירים את הכאב, משקטים אותו, מתעלמים

יהלומים מגדולי ישראל

ראיתי אדם ששוכב על החול, מביט על השמים ומדבר, ולצידו טבלת שחמט. הוא כלל לא מסתכל עליה, אלא אומר לה הוא שמולו - תזין את ה'פרש' למשבצת פלונית, והכל בעל-פה. שאלתי מי הוא, אמרו לי שזה אותו עילוי גדול...

מה קורה עם אדם שידע את התורה כולה, אבל אין לו אהבה לתורה בעצמה?

התעניינתי מה קרה אתו לאחר שנים, ושמעתי שהוא התגרש. מה קרה? אשתו באה לבית הדין ואמרה שזה טעות. רציתי בחור שיעסוק בתורה, אבל כשהוא הגיע למטרה ולקח שידוך של בת תלמיד חכם עם סידור וקיבל את כל התעודות - כעת הוא מסתובב ועושה מעשים לא ראויים, הגיע למטרה ולא עוסק בתורה כלל. שוכב במיטה, הולך לתפילה מאוחר וכו', אני רוצה להציל את הילדים.. ואכן הצילה את הילדים, כיום הילדים צדיקים.

מה רואים אנו? אדם שידע את כל התורה, אבל לא היתה לו אהבת תורה לתורה עצמה. אלא כמו שהיה מוצלח במשחק שחמט, כך הצליח ב'משחק' הזה - לדעת את הרמב"ם ואת הש"ך

סיפר הגר"י אדלשטיין זצ"ל: היה אדם מבריק, עילוי גדול, שידע לחשבן חשבונות ארוכים. רב גדול חיפש חתן, ואמרו לו שאותו בחור הוא מיוחד, הוא דיבר איתו בדברי תורה והוא התרשם ממנו.

כשהייתי צעיר הייתי הולך לים וראיתי שם אדם ששוכב על החול מביט על השמים ומדבר, ולצידו הייתה טבלת שחמט. הוא לא מחזיק טבלא, אלא אומר לה הוא שמולו - קח כעת את הכלי ששמו 'פרש' למשבצת פלונית, והכל בעל פה. שאלתי מי הוא, אמרו לי שזה אותו עילוי גדול... יש לו בראש טבלא והוא משחק שחמט בעל פה.

מאוד. אבל אם כאשר הוא כבר למד ויודע איך להניח תפילין, שוב אינו מרגיש שום חיוב לעסוק בתורה, משמע שאצלו לימוד התורה איננו מטרה בפני עצמה, איננה בבחינת 'כי הם חיינו', אין לו הרגשה שהתורה היא כמו אוכל לאכול... הוא רק מפחד מהעונש ומפחד מגהינם, ולכן הלימוד אצלו הוא רק הכשר מצווה...
 ודבר זה, רואה רק הקב"ה היודע מחשבות. על פני השטח היא נראה שעסקו בתורה, אך לא עסקו בתורה כפי שהתורה מחייבת אותנו, שלימוד התורה היא המצווה הנעלה ביותר. כל שכן אם כל המטרה של הלימוד היא רק כדי לקיים את המצווה - שזו אכן מטרה נכונה, אך שלמות לימוד התורה היא לשמה. אם הוא לומד כדי שיתנו לו פתק, תעודה... וכשהוא מסיים עם התעודה הוא מרגיש שלא חסר לו כלום, ודאי שאדם כזה נקרא שלא 'מברך על ברכת התורה'.
 (מעובד מתוך שיחה המובאת בגיליון 'גאון יעקב')

והטור וכו', אך לא יצא ממנו האדם העליון. וכשלא עולים למעלה יורדים ומתדרדרים.

ידוע מאמר חז"ל על הפסוק בירמיה 'על מה אבדה הארץ... על עזבם את תורת' וגו' - אמר רב יהודה אמר רב שלא ברכו בתורה תחלה. ומביא הר"ן בפרושו בשם רבנו יונה, שהכוונה היא שבפיהם אמנם עסקו בתורה, אבל החשיבות של לימוד התורה אצלם לא היתה לא כמו שה' רוצה מהאדם, שלא היו עוסקים בה לשמה. ולכן החכמים והנביאים לא ידעו לענות על מה אבדה הארץ, ורק הקב"ה היודע את מעמקי הלב, ידע את הסיבה לכך.
 יש אדם העוסק בתורה ולומד כדי להגיע למטרה מסוימת, התורה היא רק אמצעי בשבילו כדי להגיע למטרה. וכן פירש גם בעל ה'בית הלוי' בשם ר' ישראל סלנטר: כשלומד אדם הלכות תפילין למשל, כדי לדעת איך להניח תפילין, הרי זה דבר חשוב

יומא דהילולא

"אני מטבעי", סיפר לי הרבי, "רואה כל הצעה של בנין ויצירה בעיניים מלאות תקוה ושמחה. אך עשיתי מנהג לעצמי, שבטרם אני ניגש למלאכה אני מתייעץ עם אחד מידידי אשר טבעו שונה מן הקצה אל הקצה - הוא 'רואה שחורות', ובכל דבר מוצא אך ורק חסרונות ומגרעות..."

ליומא דהילולא של כ"ק אדמו"ר מסלונים זצ"ל בעל 'נתיבות שלום'

שחורות' ('פסימי'), ובכל דבר הוא רואה אך ורק חסרונות ומגרעות, וכל מה שלאדם מן השורה מתגלה לאחר כמה וכמה שנים הרי הוא כבר רואה זאת מיד.
 ואמנם, בדרך כלל איני מקבל את דעתו של 'רואה השחורות', כדי שלא ימנע ממני מלהתקדם, אך התועלת שבייעוץ עם האדם הלזה היא להתגונן מהתקלות הצפויות, שהלז מאיר עיניי בהם; או לפעמים - כדי לגרוע או להוסיף שינויים במערכת התכנית, ועי"ז אדרבה, לא רק שאיני נופל ומתייאש בגין ייעוץ של האיש הזה 'רואה השחורות', אלא רוחי ותוחלתי מתחזקות להמשיך לבטח דרכי בעזר השי"ת, ואיך להתכונן ולעקוף את הקשיים הצפויים, ולהעמיד הבניה והמפעל על הצד הטוב האפשרי עד להשלמתם הברוכה.
 ויש בזה לימוד מוחשי, כיצד ה'כנגדו' הכי קיצוני, נעשה לו לעזר לטובת הצלחת המשימה לשם ולתפארת.
 (גיליון 'קרני אור')

שח הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א: מו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זצ"ל, שעסק כל ימיו בהקמת ובניית מוסדות תורה וחסד, רואה הצלחה רבה במפעליו, סיפר לי פעם תחת אחד השיחים:
 אני בטבעי רואה כל הצעה של בנין ויצירה בעיניים מלאות תקוה ושמחה (כמו שקורין בלע"ז 'אופטימי') באופן מיוחד במינו, ולפני כל תכנון של בנין, של מפעל תורה וכיו"ב, הנני רואה בעיני רוחי את הבנין עומד על מכונו בתכלית היופי, ואת התוצאות המבורכות.
 אולם לאחר גמר התכנית ותוך כדי העבודה המעשית, מתגלות במשך הזמן עיכובים בלתי צפויים מעיקרא, מכשולות שונים ובעיות שקשה לפותרן, כסדר הבריאה בכללותה, המעורבת טוב ורע.
 ובכן, כדי למנוע תופעה זו של כשלונות בלתי צפויים, עשיתי מנהג לעצמי, שבטרם אני ניגש למלאכה, אני מתייעץ עם אחד מידידי אשר טבעו שונה ממני מן הקצה אל הקצה; הוא 'רואה

***4992 או 077-2222-666**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

היית במלונית קורונה? יש לך קרוב, או מכר, או שכן ששוהים באחת כזו? - האם יש לך אפשרות לברר האם זקוקים שם לנטלות? - אנא עזור לנו לקיים את הקבלה שקיבלנו על עצמנו...

והנה, לא עברו ימים מועטים, והוכנסנו שוב לבידוד. בפעם הרביעית!

חשבתי לעצמי: איך יתכן הדבר? הרי אנחנו כ"כ נזהרים ומקפידים! מה הקב"ה מרמוז לנו?

ואז נזכרתי בהבטחה שלא קויימה...

ומכאן אבקש מהקוראים היקרים:

היית במלונית קורונה? יש לך קרוב/מכר/שכן ששוהים באחת כזו? - האם יש לך כיצד לברר האם זקוקים שם לנטלות? כמה חדרים בממוצע יש במלונית?

כל פרט יעזור לנו כדי לקיים את הקבלה שקיבלנו על עצמנו. כמו"כ, כל המעוניין לקחת חלק בפעילות זו ולזכות במצווה החשובה וזיכוי הרבים, ועל הדרך גם להקדיש שמות לרפואה, ישועה וכדו'; וכן להארות, הערות והצעות - ניתן ליצור עמנו קשר

במייל: lizmoach123@gmail.com

תזכו למצוות

שהייתי במלונית בידוד (לא של קורונה) בתנאים קשים מאוד: היה לנו ברז אחד באמבטיה, וכוסות חד פעמי בצמצום. המנהג שלנו הוא ליטול 12 נטילות בכל בוקר - נסו ליטול עם כוס קרטון קטן, ככה כל פעם. מתיש, לא?

ביקשתי ממתנדבת צדיקה 'נטלה לנטילת ידיים'. זה היה הכי נחוץ לי! ואכן תודה לה ששלחה לנו את מבוקשנו ושינתה לנו את הבקרים והימים שם. השכנים חמדו אותה, קנאו בנו כל כך... ושם, בבית הכלא בעל "חמשת הכוכבים" הבטחתי כי אם נקבל 'שלילי' בבדיקות שנעשו, אזי כשאשתחרר לנפשי אטפל בכך שיהיה מלאי של נטלות במלוניות השונים. ואכן, לאחר 21 ימי בידוד זכינו לברך 'מתיר אסורים' ויצאנו לחופשי.

אלא שהעולם כמנהגו נוהג, וגם אצלנו. שלושה שבועות של ניתוק מהעולם גרמו להצטברות של משימות דחופות ועכשוויות, והעניין פרח מזכרוני.

עניינא דיומא - תשעה באב

במחשכים הושיבני: המנהג לכבות את האור בבית הכנסת בליל תשעה באב - המקורות, הטעמים והמנהגים

מאת הרב ישראל יעקב פרבר והרב יהודה לייב שטיסל מח"ס 'המנהג'

נר בקריאת מגילת איכה

כתב הרא"ש שלא היו מכבין נרו של החזן, שבזמנם הוציא החזן את כל המתפללים ולא היו צריכים שאר האנשים לאור. ובזמננו שכל הציבור אומרים איכה וקניות בלחש יחד עם החזן, יש להשאיר אור שיספיק לכל הקהל. וכן כתב ה"טורי זהב" (תקנט, סק"ה) שצריך כל אחד מן הקהל לומר בעצמו איכה וקניות ולכן צריכים להדליק מספיק נרות שיוכלו האנשים לקרוא לאורם.

ויש שכתבו שכל המנהג לכבות את האור בליל תשעה באב הוא רק בכניסת הלילה בשעה שמתפללים תפילת ערבית, אבל

מנהג ישראל למעט בנרות ובתאורה בליל תשעה באב בבית הכנסת, משום אבל וצער על חורבן ביהמ"ק, וכמו שכתב הריטב"א (פסחים נג): שכדאי הוא בית אלקינו למנוע עליו הדלקת הנרות בביהכנ"ס.

מקור המנהג הוא במדרש איכה (פרשה ג אות י), שאמר הקב"ה למלאכי השרת בעת החורבן: מלך המתאבל על בנו מה הוא עושה, אמרו לו, מכבה את הפנסים שבביתו. אמר להם אף אני אעשה כן. שנאמר, 'שמש וירח קדרו' ו'הכוכבים אספו נגהם'. וכן כתב בזוהר הק' (פר' עקב דף ערב): ומכבין בליל ט' באב נהורין ושרגין ויתבין כאבלים לאשתתפא בדוחקא דשכינתא.

המנהג אף בשחרית

המהרי"ל כתב שיש נוהגים שלא להדליק גם בשחרית נרות, וכן נתפשט המנהג בהרבה מקומות ("טעמי המנהגים" אות תרלז). ורק בתפילת מנחה חוזרים להדליק את כל האור, כיון שבחינת האור שבבתי כנסיות בט' באב לעת מנחה הוא מעין ומהות האור שיתגלה בביאת בן דוד במהרה בימינו, וכידוע המובא בחז"ל שתשעה באב הוא יום לידת משיח בן דוד.

התאורה בבית

נוהגים לכבות התאורה גם בבית כדי שגם בבית תהא ניכרת האבלות על חורבן ביהמ"ק, וכמו שכתוב 'במחשכים הושיבני כמתי עולם' ("הליכות שלמה"). ויש שלא נהגו לכבות את האור אלא רק בביהכנ"ס, כיון שאומרים שם איכה וקינות, וכן נהג הגרי"ש אלישיב זצ"ל.

להארות והערות ניתן לפנות למכון "המנהג"
במייל: hamenhog@gmail.com

בעת קריאת איכה וקינות יכול כל אחד להדליק נר שיוכל לומר מגילת איכה וקינות ("שיירי כנסת הגדולה").

המנהג בכמה קהילות בירושלים שאין מדליקין כלל את נורות החשמל בביהכנ"ס, רק כל אדם מדליק לעצמו נר קטן ואומר לאורו את מגילת איכה והקינות.

נפלה עטרת ראשנו

ומצינו שבזמן הראשונים היה המנהג לכבות את הנר האחד שהיה דלוק, בעת שהגיעו לפסוק באיכה (ה, טו) 'נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חטאנו' (אבודרהם), וכן המנהג עד היום אצל הספרדים (כתר שם טוב).

היעב"ץ בסידורו (מנהגי ת"ב דלת ב חלון א) צווח על מה שהתחדש בדורו שנפסדו ונתקלקלו כל המנהגים הראויים, שבני אדם מרבים בנרות בתשעה באב כאילו הוא יו"ט, וכן מצינו גם במנהגי וורמייזא (רסח הערה יא) שאין העם נוהרים בכיבוי הנרות אלא כל אחד מדליק נרות לעצמו.

השו"ת היומי

אחותי לומדת בבית עם חברתה לקראת מבחן - האם עלי לצאת מהבית משום איסור ייחוד?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

האחות נחשבת שומר. ואמנם יש דעות באחרונים האם כל קורבא שמותרת ביחוד נחשבת שמירה, ויש שדנו שמכך שאמרו ש'אשתו משמרתו' משמע שדוקא אשתו, אך יש לדחות, שאשתו מועילה גם בדרך ובלילה שצריך שתי שמירות, שבזה אשתו עדיפה, אבל באמת כל מי שלא נאסר ביחוד נחשב שומר.

שאלה: בת הביאה את חברתה הביתה ללמוד עמה למבחן. האבא לומד בכולל והאמא יצאה לקניות. האם יש איסור יחוד לאח גדול שנמצא בבית? או שכיון שהוא מותר ביחוד עם אחותו, היא נחשבת כמו שומר, ומותר לו לשהות בבית. תשובה: אפשר להקל, כפי שמתירים יחוד עם אחותו, וממילא

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

לדבר לשון הרע כדי להשקיט מחלוקת - מתי מותר, וכיצד?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

המספר ואת השומעים מדינה של גיהנם. (ב) הרואה שיש לראובן שנהא על שמעון, מחמת איזה דבר שעשה לו או שדיבר כנגדו, כתב הח"ח לעיל (כלל ה ס"ג בהגה"ה) שאם מכוין להשקיט את המריבה ביניהם, מותר לו לומר לראובן ששמעון לא התכוין בכל זה להתריס כנגדו, אלא שסיבת שטותו גרמה לו זאת, ואף שמגנה בכך את שמעון שאומר עליו דברי גנאי, מותר ואף מצוה לעשות כן, כדי להקל בכך את השנאה שבלב ראובן ועל ידי זה תושקט המריבה ביניהם.

פרט חשוב נוסף מדגיש החפץ חיים, שכדי לקבוע מיהו 'בעל המחלוקת' במריבה, צריך שיקול דעת גדול, דהיינו שיתבונן היטב על פי תורה מי הם בעלי המחלוקת. ואם אינו יודע, אזי 'שב ואל תעשה' עדיף. בביאורים ומוספים מביאים מה שביאר בזה החזו"א (אמונה ובטחון פ"ג אות א-ג) שכדי להכריע מבחינה מוסרית מיהו הרודף ומי הוא הנרדף, יש לשקול הדבר בפלס ההלכה, כגון אם מלמדים חדשים הגיעו לעיר וקפצו כולם על החדשים, וטוענים המלמדים הותיקים כי החדשים דוחקים את מקומם ומקפחים את פרנסתם, הרי שעל פי ההלכה קנאת סופרים תרבה חכמה ואינם צודקים בטענתם כמבואר בגמרא (בבא בתרא כא, ב), ומעתה המספר לשון הרע על המלמדים החדשים ומעורר מחלוקת כנגדם, עובר על איסור לשון הרע ומחלוקת.

בסעיף ח' (כלל ח' מהלכות לשון הרע) אנו למדים על ההיתר לדבר לשון הרע על בעלי מחלוקת. ה'חפץ חיים' מדגיש כי היתר זה אמור רק באופן שהמספר רואה שעל ידי שיגלה לפני אנשים את גודל תרמיתם בעניין זה, ויראו שאין הדין עמם, תושבת המחלוקת. אבל בלא זה אין שום היתר לספר עליהם לשון הרע (שהרי לא יצאו מכלל 'עמיתך' מחמת עוון המחלוקת). וממילא צריכים לכוון לתועלת, ותנאי נוסף: "שהדברים שעל ידן הוסכם בדעתו שהם בעלי מחלוקת - ידע מעצמו, ולא יסמוך בזה על שמיעה מאחרים, אם לא שנתברר לו שהוא אמת", וכמו כן, אם יש לו דרך אחרת להשקיט את המחלוקת, אסור לו לספר לשון הרע עליהם.

בביאורים ומוספים מביאים שתי דוגמאות לסיפור לשון הרע על בעלי מחלוקת, שעשו להשבית את המחלוקת:

(א) כתב הח"ח לקמן (לשון הרע כלל י ס"ו) שאם רואה שראובן רוצה לגנות את שמעון בפני אנשים, מותר לו [בתנאי ההיתר המנויים בבאמ"ח שם ס"ק כב], להקדים ולספר לפנייהם את גודל העוולה של ראובן, שמגנה את שמעון על לא עוול בכפו, כדי שכאשר יבוא אחר כך ראובן ויספר לפנייהם את דברי הגנאי, לא יתקבלו דבריו, אלא אדרבה יוכיחוהו על כך שמגנה את שמעון בחינם, ובה יציל את שמעון מצער וכלימה, וגם יציל את ראובן

מה גרם לרבי איסור זלמן מלצר זצ"ל להסתכן ולצאת באמצע הלילה בזמן העוצר?

שבת דף קמד

"המקיים קוצים בכרם, רבי אליעזר אומר קדש וחכ"א אינו מקדש"

חברון - רבי אהרן כהן, רבי יחזקאל סרנא ורבי משה חברוני. בהלווייתו של רבי איסר זלמן, עמד רבי משה חברוני ובקש לספר ספור מדהים, על אהבת התורה של דודו:

בבבא בתרא (קנו:): אמרו, בני רוכל תקברם אמם מפני שהיו מקיימים קוצים בכרם היו, וזלזלו בדברי רבי אליעזר. רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל, היה דודם של שלשה מראשי ישיבת

התורה של רבי איסר זלמן ועל התמדתו. את זה כולנו כבר יודעים, גם בלי הסיפור שלך. הסיפור מראה את שבחו בענין אחר".

וכך סיפרה אשתו של רבי איסר זלמן מלצר, על פשר אותו מעשה: "רבי איסר זלמן כתב את חידושי התורה שלו, ואני סייעתי לו לסדר את הכתבים. הוא רצה מאד שהספר ייצא לדפוס, ואני רציתי בכך עוד יותר ממנו. הבעיה הייתה, שבגלל קצב ההדפסה האיטי ובגלל העומס, בעלי הדפוס אמרו שרק בעוד חמש שנים יוכלו להדפיס את הספרים! זה היה מצער מאד, שהרי עולם התורה זקוק לספרים של ר' איסר זלמן! "יום אחד הודיעו לי מבית הדפוס, שמישהו ויתר על ההדפסה שלו. אם תביאו לי את הכתבים של ר' איסר זלמן עד מחר, בשמונה בבוקר, הכתבים יכנסו מיד לדפוס. אבל אם תבואו בשמונה וחמש דקות, התור ייתפס, ותחכו עוד חמש שנים, כך הודיע בעל בית הדפוס".

בלילה הגיע ר' איסר זלמן לביתו, והרבנית ספרה לו בשמחה גדולה, שהכתבים יכנסו לדפוס למחרת בבוקר. הכל כבר מוכן ומאורגן, אין שום מניעה להביא את הכתבים להדפסה.

פתאם החוויר רבי איסר זלמן. "מה קרה?", שאלה הרבנית בדאגה. "את יודעת, שהכנסתי לספר קושיא ותירוץ של ר' אהרן כהן, וגם קושיא ותירוץ של ר' חצק'ל סרנא, ורק את ר' משה חברוני לא הכנסתי". "נו, ולכן? מה הבעיה? ר' משה חברוני הרי לא יקפיד, הוא עניו גדול..."

"אני לא יכול לפגוע פגיעה כזו", אמר רבי איסר זלמן. "אני לא אדפיס את הספר בלי קושיא של ר' משה".

הרבנית בילה הינדא כמעט התחילה לבכות, אבל רעיון גאוני נצנץ ועלה במוחה.

"תיגש לר' משה חברוני, ותשאל אותו על תירוץ לקושיא ברמב"ם, על אף שאתה כבר יודע את התירוץ. תמחק את התירוץ שאתה כתבת, ותכניס את התירוץ שלו - שיהיה זהה לשלך - ל'אבן האזל'".

בשעה שתיים בלילה הגיע ר' איסר זלמן מלצר אל ר' משה חברוני, כדי לשמוע ממנו תירוץ לקושיא, ולהכניס ל'אבן האזל', כדי שלא יהיה חשש של פגיעה בר' משה...

זכור, היה באותו לילה עוצר, אבל העוצר לא הפחיד את ר' איסר זלמן מלצר. הוא בא אל ר' משה חברוני עם 'רמב"ם קשה'. הוא אמר, שלא היה יכול לישון בלילה, והייתה זו האמת לאמתה, וכי היה יכול לישון בעת כזאת?! הן הדפסת הספר תלויה ועומדת על חוט השערה, ובשום אופן אי אפשר להוציא את הספר, אם תהיה בכך פגיעה ח"ו בר' משה.

לאחר שהציג ר' איסר זלמן מלצר בפני ר' משה חברוני את הקושיא האדירה, וקבל ממנו את התשובה, שכבר חידש בעצמו לפני כן, הוא מיהר אל ביתו. צריך היה לערוך את הדברים מיד, שבשעה שמונה בבוקר כבר יהיו הכתבים בדפוס...

"ר' איסר זלמן היה מתמיד גדול מאד", אמרה הרבנית בילה הינדא, "אבל הוא לא היה רק מתמיד, הוא גם היה 'מרחם על הבריות'. מאמצים גדולים מאד עשה ר' איסר זלמן כדי להיזהר מכל חשש של פגיעה ח"ו בזולת".

(מתוך הספר 'אזרבה')

בארץ ישראל התנהל באותה תקופה, מאבק עקוב מדם בין האנגלים לבין המחותרת היהודית. בזמנים מסויימים הכריזו האנגלים על עוצר - אסור לצאת מהבית בלילה, מי שנמצא מסתובב ברחוב, נלקח למעצר או - אם נראה חשוד ומסוכן - אפילו נורה על ידי החיילים.

בשעת לילה מאוחרת ישב רבי משה חברוני בישיבה ולמד. השעה הייתה שתיים בלילה, כששמעו דפיקות על הדלת. הוא נבהל ונחרד, הבריטים באים! מה הם מחפשים בישיבת חברון? הם חושבים שמישהו החביא כאן 'סליק' של נשק?!

מה יהיה? הוא בכלל לא יודע אנגלית, ואין לו דרך לתקשר איתם. הוא התפלל מעומק לבו, ובקש מה' שיעזור לו. אחר כך ניגש אל הדלת, ושאל בקול קצת רועד: "מי שם?". ואז הוא שמע קול עונה לו באידיש: "דער פעטער" (- הדוד).

הדוד??

בתחושת רווחה גדולה הוא פתח את הדלת, ורבי איסר זלמן מלצר נכנס פנימה.

"למה הגיע הדוד פתאום לישיבה?", תהה רבי משה חברוני, "והרי יש עוצר, ומסוכן להסתובב בחוץ!". אמר לו הדוד, רבי איסר זלמן: "ישבתי בבית עם רמב"ם קשה, והייתי זקוק בדחיפות לתירוץ על הקושיא. את מי יכולתי לשאול בשעה כל כך מאוחרת בלילה? אמרתי לאשתי: 'ר' משה חברוני, האחייך שלנו, ודאי אינו ישן עכשיו. הוא יושב בישיבה ולומד. אלך אליו, ונלבן יחד את הקושיא ברמב"ם'".

"עמדתי נדהם מגודל אהבת התורה של הדוד", אמר רבי משה חברוני בהספדו. "הוא טרח ובא בשעה שתיים בלילה, בעיצומו של עוצר, מאחר שלא היה יכול להישאר בלי תרוץ על הקושיא! לאחר מכן", המשיך רבי משה וספר בהספד, "רבי איסר זלמן הסביר לי את הקושיא האדירה שהציקה לו. התפללתי לה' שיאיר את עיני, ואמרת תירוץ. רבי איסר זלמן מלצר היה מאושר.

"הוא פנה ללכת, אבל אני הפצתי בו: 'דוד, בבקשה תישן כאן! מסוכן לצאת עכשיו לרחוב!'".

"אני צריך לכתוב את החידוש", הוא אמר.

"בסדר, אפשר לכתוב כאן!".

"לא, אני צריך לכתוב במחברת שלי. אני לא יכול לכתוב כאן, רק בבית".

"החלטתו הייתה נחושה, ומה יכולתי לעשות?!

"ראו מה זאת אהבת תורה! ראו עד היכן התמדתו המופלאה של רבי איסר זלמן מלצר!"

את כל זה סיפר רבי משה חברוני בשעת ההלוויה.

ב'שבעה', כשבא רבי משה לנחם את הדודה הרבנית, הזכירו בני הבית את הספור שסיפר בהספד.

אמרה לו הדודה: "לא כך היה המעשה".

"לא כך היה?", תמה רבי משה חברוני, "והרי בעיני ראיתי ובאזני שמעתי. הוא בא אלי בעיצומו של העוצר..."

"נכון", אמרה הדודה, "הוא בא אליך בעיצומו של העוצר, אבל כל המעשה שונה לחלוטין. אתה סיפרת את הסיפור, כדי ללמד על אהבת

דם עוף שהתערב בדם בהמה - האם חייבים לכסותו?

וכן אם הדם התערב בדם אחר שאינו חייב בכיסוי, או בנוזל אדום אחר - אם כמות הדם האחר אינה רבה, כך שאילו היה הדם מתערב בכמות כזו של מים היה צבעו האדום ניכר - הריהו חייב בכיסוי; ואם לא היה צבעו האדום ניכר - פטור. ואם התערב בנוזל שצבעו אינו אדום, ראה במקורות.

[משנ"ב תצה, קב, ושעה"צ קכה; ביאורים ומוספים דרשו, 93; שו"ע יו"ד כח, יג; וראה פרי תואר שם, יח]

דם חיה ועוף יש בו מצות 'כיסוי הדם' לאחר שחיטה, והמצוה מתקיימת אף בכיסוי מקצת הדם. ואת דם החיה, אין לכסות אלא לאחר שבדקו את הריאה, שמא תימצא 'טרפה' וברכת כיסוי הדם תהיה לבטלה. ואם הדם התערב במים לפני כיסוי - אם כמות המים רבה כל כך עד שלא ניכר צבעו האדום של הדם במים, הריהו פטור מכיסוי; אך אם ניכר צבעו האדום של הדם במים, הריהו חייב בכיסוי.

האם מותר להדיח ביום טוב כלים שהתלכלכו בערב יום טוב?

ואל תעשה'. וצריך לכסות את הדם בכלי, כדי לשומרו למוצאי יום טוב, ולקיים בו את מצות הכיסוי. ויש מפוסקי זמננו שהסתפק אם יש ללמוד מדין זה לענין כלים שהתלכלכו לפני יום טוב, והיה ניתן להדיחם בערב יום טוב, שאסור להדיחם ביום טוב; או שהדחת כלים נדונה כטירחה לצורך 'מכשירי אוכל נפש', ומותרת.

[שו"ע תצה, כ, ומשנ"ב קו; ביאורים ומוספים דרשו, 91-92]

השוטח חיה או עוף בערב יום טוב, והיה בידו לכסות את דמם לפני שקיעת החמה - יתכן שמותר לכסותו ב'בין השמשות', אך לאחר צאת הכוכבים אסור לכסותו, משום שזוהי טירחה שלא לצורך יום טוב; ולמרות שטרם כיסו את דמם, הם מותרים באכילה, משום שמצות כיסוי הדם אינה מעכבת את היתר האכילה. ואף שאיסור הטירחה אינו אלא מדרבנן, ומצות כיסוי הדם היא מדאורייתא - יש כוח ביד חכמים לעקור מצוה מהתורה ב'שב

באיזו צורה אסור להפשיט עור של בהמה שנשחטה ביום טוב?

טוב; ויש אומרים שמסיבה זו אסור להפשיט את העור בשלימותו בכל צורה שהיא.

ויש שכתבו טעם נוסף לדבר - שהמפשיט נראה כמתכוון ליצור 'נאד' וכיוצא בו, שמקובל לייצרו מעור שלם. ולמרות שהשימוש בנאד לשמירת משקאות הוא צורך אוכל נפש, אין לכך משמעות, כיון שלא ניתן להשתמש בו ביום טוב זה.

[שו"ע תצט, א, משנ"ב א, ושעה"צ ב; ביאורים ומוספים דרשו, 1-2]

אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת וביום טוב, היא מלאכת 'המפשיט', שהיא הפשטת עור בעלי חיים. ובהמה שנשחטה ביום טוב, מותר להפשיט את עורה, כיון שזוהי מלאכה לצורך 'אוכל נפש'.

אולם, אסור להפשיט את העור ביום טוב באמצעות קרע ברגל אחת בלבד על מנת להותיר את העור בשלימותו, כיון שהפשטת העור בצורה זו כרוכה בטירחה מרובה, ואין בטירחה זו צורך ליום

* חֲלָבֵן של בהמות, אסור באכילה, ודם החיה יש בו מצות 'כיסוי הדם'. ו'פו', שהוא מין בעל חיים טהור, וכן בעל חיים שנולד מבהמה וחיה - ספק בידינו אם הוא נחשב כבהמה או כחיה, ולכן חלבו אסור, ואילו דמו טעון כיסוי.

* מצות כיסוי הדם - נחלקו הפוסקים אם חובה לקיימה מיד לאחר השחיטה, או שניתן לקיימה לאחר זמן. ובדיעבד, לכל הדעות ניתן לקיימה אף זמן רב לאחר השחיטה, כל עוד נותר הדם בעינו.

* עובר הנמצא בבטן הבהמה לאחר שנשחטה כדין, נפטר בשחיטת אמו, ומותר לאוכלו ללא שחיטה. עובר זה מכונה 'בן פקועה', על שם ש'פקעו' (= קרעו, פתחו) את בטנה של האם והוציאוהו מתוכה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע אסור לעשות מלאכה בערב פסח אחר חצות?

לקיום חובות היום - ביעור החמץ, והכנת המצות לצורך קיום מצות האכילה בלילה. ועל פי טעם זה, בשנה שחל בה ערב פסח בשבת, יש לאסור עשיית מלאכה גם ביום י"ג בניסן, מחצות היום ואילך; אך מכיון שהטעם הראשון הוא העיקרי, יתכן שיש להקל.

[ש"ע תסח, א, משנ"ב א רז, וביה"ל ד"ה מחצות]

בערב פסח, מחצות היום ואילך, אסור לעשות כל מלאכה שאסור לעשותה בחול המועד, משום שזהו זמן שחיטת הפסח, שכל אחד מישראל מצווה על הקרבתו, והיום שבו מקריבים קרבן, נחשב עבור המקריב כיום טוב, ועשיית מלאכה אסורה בו מדרבנן, ועל כן, אף בזמן הזה שאין קרבן קרב - האיסור במקומו עומד. וסיבה נוספת לאיסור זה היא - שתהיה דעתו של אדם פנויה

הלוח היומי

ז' באב | רבי שלום נח ב"ר משה אברהם ברזובסקי זצ"ל, מסלונים, בעל נתיבות שלום

ובחדש החמישי, בשבעה לחדש- היא שנת תשע-עשרה שנה (ג' של"ט), למלך נבכדנאצר מלך-בבל, בא נבזר אדן רב-טבחים, עבד מלך-בבל-ירושלם. וישרף את בית ה' ואת-בית המלך, ואת כל-בתי ירושלם ואת-כל-בית גדול, שרף באש. ואת-חומות ירושלם, סביב נתצו כל-חיל פגדים, אשר רב-טבחים. (מלכים בעל פרק כ"ה)

בשנת קנ"א, נרצחו עקדה"ש כ-4000 יהודים בגטו סיבליה שבספרד, ע"י ההמון המוסת.

יארצייט:

תקנ"ה: רבי ישכר דב בער ב"ר אריה יהודה לייבוש מזלאטשוב זצ"ל בעל מבשר צדק.

תר"ע: רבי משה ב"ר עמרם גרינוולד זצ"ל, אב"ד חוסט-הונגריה ועוד, בעל ערוגת הבושם, עולת תמיד, מגדלות מרקחים ועוד.

תרפ"ו: רבי שמחה בונם ב"ר שמואל עהרנפלד זצ"ל, אב"ד מטרסדורף, בעל מענה שמחה.

תשל"ז: רבי חיים יוסף ב"ר בן ציון הלוי דינקלס זצ"ל, בעל אמונת יוסף, דעת יוסף.

תשל"ט: רבי משה ב"ר אברהם אליעזר טשינגל זצ"ל, בעל מבקשי השלמות.

תשנ"ט: רבי שמואל ב"ר יצחק אייזיק הכהן ינקוביץ' זצ"ל, רב קריית קאליב בראשל"צ.

תש"ס: רבי שלום נח ב"ר משה אברהם ברזובסקי זצ"ל, מסלונים, בעל נתיבות שלום.

תשס"ז: רבי דב מאיר ב"ר אליהו צבי קרויזר זצ"ל, ר"י פרשבורג וסקווירא, בעל דבר המלך.

תשע"ה: רבי מרדכי עמרם ב"ר בנימין זאב יעקבזון זצ"ל, משגיח ישיבות בית ישראל-רוז'ין ותפארת ציון.

מה הקפיץ את האדמו"ר ממיטתו?

הרה"ק בעל ה"ישמח משה" מסטמאר, כשהיה הולך לישון, היה מצווה למשמשו שיעיר אותו אם יבוא המשיח, ומכל רעש קל שהיה בחוץ היה מתעורר וקופץ ממטתו בשאלה: "האם הוא כבר הגיע?" וכך קרה כמה פעמים במשך כל לילה. (בחצרות החיים [צאנז] חלק לא עמ' קג)

נשתדל לעזור בנפשנו ציפיה תמידית עמוקה לביאת המשיח

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il